

38.0124 – "העלאת חלל בדרגה לאחר מותו, בשעת רגיעה ובשעת חירום"

תוקף סעיפים 1 עד 27 מיום 21 בספטמבר 2011

הגדרות

1. בפקודה זו –

- א. "חוגר" – כהגדרתו בהפ"ע 3.0527 – "קידום חוגרים בדרגות – עקרונות".
- ב. "חלל" – חייל בשירות הסדיר או חייל בשירות מילואים פעיל שנהרג, נספה או נפטר בהיותו בשירות.
- ג. "לוחם בשירות החובה" – בוגר מסלול פיקודי המבצע תפקיד לחימה (על פי אוגדן לחימה) ובעל תעודת לוחם.
- ד. "מפקד יחידת החלל" – אחד מאלה:
- (1) מפקד היחידה שאליה סופח החייל בעת מותו, או מפקד היחידה שאליה הוצב, אם לא סופח ליחידה אחרת;
 - (2) מפקד בסיס ההדרכה או מפקד מתקן האימונים שבו שהה החייל – אם היה בעת מותו חניך בקורס באותו בסיס הדרכה, או היה בעת מותו ביחידה אחרת, לאחר שהקורס שבו שהה כחניך פוזר בשל שעת חירום;
 - (3) מפקד היחידה הקודמת שאליה היה מוצב החייל, אם בעת מותו היה מסופח או מוצב ביחידת י ק ר.
- ה. "מפקד מסגרת" – מפקד הקבוצה הארגונית אליה שייך החייל.
- ו. "משפחת החלל" – אדם אחד או יותר, שהוא "קרוב משפחה מדרגה ראשונה" לחלל כלהלן:
- (1) בן זוג או בת זוג;
 - (2) בנים ובנות;
 - (3) הורים ביולוגיים או הורים מאמצים על-פי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981;
 - (4) אחים ואחיות.
- ז. "עוזב מסלול לחימה" – בוגר מסלול פיקודי בעל תעודת לוחם, אשר ביצע תפקיד לחימה (על פי אוגדן לחימה), ושמסיבה כלשהי אינו מבצע כיום תפקיד לחימה.
- ח. "שעת חירום" – שעת מלחמה או אם קבע רמ"ח הנפגעים אחת מאלה:
- (1) בשעה שנערכת פעולה צבאית;
 - (2) בשעה שהתרחש אירוע רב-נפגעים.

כללי

2. הפקודה קובעת עקרונות ונהלים להעלאת חלל צה"ל בדרגה לאחר מותו, שאירע בשעת רגיעה או בשעת חירום.
3. בהתמלא התנאים הקבועים בפקודה זו, יועלה החלל בדרגה.
4. בשעת רגיעה תימסר הודעה על העלאה בדרגה לאחר המוות למשפחת החלל לפני עריכת הלוויה, במידת האפשר.
סעיף 4 עורכן ביום 21 בינואר 2026
- בכל מקרה, יש למסור את ההודעה בתוך שבעה ימים מיום הפטירה. בשעת חירום ניתן יהיה להודיע כאמור על העלאה בדרגה בתוך 14 ימים מיום הפטירה.

עקרונות העלאה בדרגה לאחר המוות – צוער וקצין

5. צוער –
 - א. היה חניך בקורס קצינים בבית הספר לקצונה בעת מותו, בהשלמה חילית, בתקופת המתנה שבין קורס הקצינים להשלמה החילית, או במהלך קורס טיס או קורס חובלים – יועלה בדרגה, כמפורט בנספח א' לפקודה, ובכפוף לאמור בפ"מ 32.0315 "תנאים לעלייה בדרגה במהלך קורס או בתקופת לימודים – שירות סדיר".
 - ב. הצוער יצא להכשרה לקצונה בהיותו נגד בשירות הקבע, ובעת מותו היה חניך בקורס הקצינים, בהשלמה חילית או בתקופת המתנה שבין קורס הקצינים להשלמה החילית, יועלה בדרגה כמפורט בנספח ב' לפקודה.
 - ג. אקדמאי, לרבות רב, שהיה בעת מותו חניך בקורס הקצינים או בהשלמה החילית, או בתקופת המתנה שבין קורס הקצינים להשלמה החילית – יועלה לדרגת סגן.
 6. קצין בשירות הסדיר ובשירות המילואים –
 - א. ככלל, קצין אשר בעת מותו נשא מינוי המחייב לפי תקן דרגה הגבוהה מדרגתו בפועל, יועלה בדרגה אחת מהדרגה שנשא בפועל ביום מותו. למען הסר ספק, יובהר כי גם קצין אשר בעת מותו נשא מינוי המחייב דרגה הגבוהה בשתי דרגות מדרגתו בפועל – יועלה בדרגה אחת בלבד לאחר מותו.
 - (1). על אף האמור לעיל, קצין אשר בעת מותו היה בשירות חובה בדרגת כתף סגן ונשא מינוי סרן חובה, לא יועלה בדרגה לאחר מותו.
- תחולת סעיף 6(א)(1) החל ממועד סיום תקופת "חרבות ברזל".
 לעניין סעיף זה – תקופת "חרבות ברזל" – תקופת לחימה שתחילתה מיום 7 באוקטובר 2023.

סעיף 6(ב) עורכן ביום 21 בינואר 2026

- ב. קצין אשר בעת מותו נשא מינוי של ממלא מקום או של ממלא מקום זמני (למעט ממלא מקום זמני הנוסף על המינוי המלא שנשא), כמפורט בפ"מ 32.0201 "מינוי קצינים – נוהל הגשת המלצה, הוצאת אישור, דיווח והוצאת כתב מינוי" – ייראה לצורך פקודה זו כאילו נשא מינוי מלא.
- ג. קצין אשר בעת מותו נשא מינוי משנה, ושתפקיד מינוי המשנה הוא בדרגה הגבוהה מדרגתו – יראו את הקצין כאילו תפקד בפועל בתפקידו המשני, אף אם מותו אירע בעת ששימש בתפקידו העיקרי. אם אין תפקיד המשנה מחייב דרגה גבוהה מדרגתו, ואילו תפקידו העיקרי מחייב דרגה גבוהה מדרגתו – יראו את הקצין כאילו תפקד בפועל בתפקידו העיקרי, אף אם מותו אירע בעת ששימש בתפקיד המשנה.
- ד. קצין אשר בעת מותו נשא מינוי חירום, המחייב לפי תקן דרגה גבוהה מדרגתו, יועלה בדרגה בהתאם למינוי החירום – הכול בתנאי שמותו אירע במהלך התקופה שבה תפקד בתפקיד החירום.
- ה. קצין שמינויו לתפקיד, המחייב לפי תקן דרגה הגבוהה מדרגתו, בוטל לפני מותו שלא מסיבות הדחה, ולא קיבל מינוי אחר – יראו אותו כאילו המשיך לשאת את המינוי הקודם (חניך בקורס, קצין שיצא ללימודים במימון צה"ל, קצין שנמצא בתהליך מעבר וכד'), אלא אם בוטל המינוי שנה, לפחות, לפני הפטירה.
- ו. קצין שבעת מותו נשא דרגת כתף סגן או סרן, ואשר נפטר במהלך פעילות צבאית, ושמילא תפקיד שקיימת לו מקבילה באותה יחידת רישום, בדרגה הגבוהה מהדרגה שנשא – יועלה בדרגה אחת הגבוהה מדרגתו. העלאה זו תהיה בתנאי שמפקד היחידה, בדרגת סא"ל לפחות, יאשר כי הקצין לא הועלה בתקן המינוי טרם מותו בשל אילוצי משאבים ביחידה, וימליץ להעלות את הקצין בדרגה לאחר מותו.
- ז. קצין שטרם מותו סוכם בדיון שיבוצים לתפקיד הנושא תקן דרגה גבוהה מדרגתו, יועלה בדרגה בהתאם למינוי שסיכמה עבורו הסמכות הקובעת. העלאה לדרגת רס"ן מצויה בסמכות קצין החיל הראשי, העלאה לדרגת סא"ל מצויה בסמכות אלוף, והעלאה לדרגת אל"ם ומעלה מצויה בסמכות הרמטכ"ל.
- ח. קצין אשר בעת מותו נשא דרגת סג"ם, יועלה לדרגת סגן, גם אם לא נשא מינוי לתפקיד קצונה.

סעיף 6(ט) עורכן ביום 21 בינואר 2026

ט. קצין במעמד מיוחד –

- 1) קצין שבעת מותו נשא דרגת קצין מקצועי (קר"פ, קמ"ש, קמ"א וקא"ב), ומצא את מותו במהלך הכשרתו המשלימה – ינהגו בו כאילו סיים אותה.

2) קצין שבעת מותו נשא דרגת ייצוג, יועלה לדרגת קבע הזוהה לדרגת הייצוג. אם נשא מינוי לתפקיד, המחייב לפי תקן דרגה הגבוהה מדרגת הייצוג שנשא, יועלה לדרגת התקן, עד לדרגת רס"ן כולל, למעט אם אושר בדיון שיבוצים כמצוין בפקודה זו.

תוקף סעיף 6(י) מיום 21 בינואר 2026

י. קצין בדרגת כתף סרן אשר בעת מותו שימש בתפקיד מפקד פלוגה בזרוע היבשה או בפיקוד העורף ונשא מינוי מתוך מאגר תקני מפקדי הפלוגות הזרועיים, יועלה לדרגת רס"ן.

תוקף סעיפים 7 – 27 מיום 21 בינואר 2026

עקרונות להעלאת חוגר בדרגה לאחר המוות

7. חוגר בשירות הקבע –

- א. בעת מותו נשא מינוי לתפקיד בכיר במסלול הנגדים, כאמור בפ"מ 32.0222 "מינוי נגד לתפקיד", יועלה בדרגה אחת הגבוהה מדרגתו.
- ב. בעת מותו נשא מינוי לתפקיד קצונה, יועלה לדרגה אחת הגבוהה מדרגתו (דרגת הכתף). בעת מותו לא נשא מינוי לתפקיד בכיר או לתפקיד קצונה – יועלה לדרגה אחת הגבוהה מדרגתו, אם שירת לפחות מחצית מן הפז"ם הנדרש, אף אם לא עמד בתנאים נוספים הנדרשים, לפי פקודות הצבא, להעלאה לדרגה זו, ואם ימליץ מפקד היחידה שדרגתו סא"ל ומעלה להעלותו בדרגה. מפקד היחידה יעביר את המלצתו לרע"ן הנפגעים במחלקת הנפגעים מיד עם היוודע דבר מותו של החייל. אם המוות הינו כתוצאה מפעילות מבצעית, פעולת לחימה או פעולת איבה – לא תידרש המלצת מפקד היחידה כאמור.
- ג. לוחם בשירות החובה שדרגתו סמ"ר, שבעת מותו היה בעל התחייבות מוקדמת לשירות קבע במקצוע לוחם מיוחד, כמפורט בנספח ג' לפקודה זו, יועלה לדרגת רס"ל לאחר מותו. העלאה זו תהיה בתנאי שמפקד היחידה, בדרגת סא"ל לפחות, יאשר כי החייל תוכנן לממש את התחייבותו המוקדמת לשירות קבע טרם מותו, וימליץ להעלות את החייל בדרגה לאחר מותו.
- ד. חוגר שטרם מותו סוכם בדיון שיבוצים לתפקיד הנושא תקן דרגה גבוהה מדרגתו (מינוי רס"ב או מינוי בכיר), בחינת העלאתו בדרגה בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ב) לעיל תהא בהתייחס למינוי שסיכמה עבורו הסמכות הקובעת, ע"פ האמור בפ"מ 32.0222 "מינוי נגד לתפקיד".

8. חוגר בשירות החובה שדרגתו סמל, לכל היותר, וחוגר בשירות המילואים הפעיל שדרגתו סמ"ר, לכל היותר (להלן בסעיף זה: חוגר) יועלה בדרגה אחר מותו כלהלן:
- א. חוגר בשירות החובה יועלה בדרגה אחת עד לדרגת סמ"ר ועד בכלל, וחוגרת בשירות החובה תועלה בדרגה אחת עד לדרגת סמל ועד בכלל. אם החוגרת שירתה במסלול בו הייתה זכאית לקבל דרגת סמ"ר בעודה בחיים או אם נפלה בפעילות מבצעית, פעולת לחימה או פעולת איבה, תועלה בדרגה אחת עד לדרגת סמ"ר ועד בכלל.
- ב. חוגר בשירות המילואים הפעיל שדרגתו סמ"ר לכל היותר יועלה בדרגה אחת אם השלים מחצית מן הפז"ם הנדרש או נפל בפעילות מבצעית, פעילות לחימה או פעולת איבה.
9. חוגר בשירות המילואים שדרגתו רס"ל ומעלה, שהשלים לפחות מחצית מן הפז"ם הנדרש להעלאה לדרגה אחת הגבוהה מדרגתו – יועלה לדרגה אחת הגבוהה מדרגתו.

נהלים וסמכויות לאישור העלאה בדרגה

10. חוגר בשירות החובה והמילואים – הסמכות לאשר לו העלאה בדרגה, אם עמד בתבחינים (קריטריונים), היא רע"ן הנפגעים במחלקת הנפגעים. רע"ן הנפגעים יבדוק אם עמד החוגר בתבחינים להעלאה בדרגה על-פי פקודה זו, וכן יברר אם נפתחה חקירת מצ"ח לגבי המוות. אם חקירה כאמור מתקיימת, העובדות הנוגעות לעניין ההעלאה בדרגה יאומתו על-פי ממצאיה הראשונים של החקירה.
11. צוער או קצין או נגד – מייד עם הגעת הודעה למחלקת הנפגעים-ענף הנפגעים על מותו, כמפורט בפ"מ 38.0103 "חללים ומתים – נוהל הודעות, זיהוי, חקירה, קבורה, מכתב תנחומים וטיפול בחפצים בשעת רגיעה", ידווח מחלקת הנפגעים-ענף הנפגעים לחטיבת הסגל-רח"ט הסגל או למי שהוסמך לכך מטעמו, ואם מדובר בקצין בשירות המילואים עד דרגת סא"ל (כולל) – לחטיבת התכנון ומנהל כוח האדם – ראש ענף תכנון כוח אדם מילואים.
12. חטיבת הסגל או חטיבת התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה, תבדוק אם מתקיימים התנאים הנדרשים להעלאה בדרגה לפי פקודה זו, ואם אין כל מניעה, בגלל נסיבות המוות או בגלל סיבה אחרת, לאשר את ההעלאה בדרגה. הבדיקה תיעשה בתיאום עם מפקדות הפיקודים, החילות והזרועות הרלוונטיים. בו-בזמן תברר חטיבת הסגל או חטיבת התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה, אם נפתחה חקירת מצ"ח לגבי נסיבות המוות. אם חקירה כאמור מתקיימת, יאומתו העובדות הנוגעות לעניין ההעלאה בדרגה לפי ממצאיה הראשונים.

13. בכפוף לסעיפים 10-12 לעיל, לא תידרש המלצת מפקד יחידת החלל כתנאי להעלאתו בדרגה, אלא אם כן נדרש הדבר בהתאם להוראות פקודה זו. עם זאת, כשלדעת מפקד היחידה אין מקום להעלאה בדרגה – כשהיה המוות בנסיבות שיש עימן קלון או מסיבה אחרת כלשהי – יעביר מפקד היחידה מייד עם היוודע לו דבר המוות הסתייגות מנומקת בטלפון, בדוא"ל (דואר אלקטרוני) או בכל אמצעי תקשורת כתובה אחרת, למחלקת הנפגעים-ענף הנפגעים, וזה ידווח למשרדי רמ"ח הנפגעים ורח"ט הסגל או רח"ט התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה.

14. הסמכות לאשר העלאה בדרגה לאחר המוות נתונה לאלה (להלן: הגורם המוסמך):

- א. רמ"ח הנפגעים או מי שהוסמך לכך מטעמו – לגבי צוער, קצין, נגד וחוגר בשירות הסדיר והמילואים;
- ב. ראש אכ"א – במקרים החורגים מהקבוע בפקודה זו. הרמטכ"ל או מי שהוסמך לכך מטעמו בדרגת תא"ל לפחות, ובלבד שדרגת מי שהוסמך על-ידו לא תפחת מהדרגה שעליה דנים לאחר המוות – לגבי קצינים בדרגת אל"ם ומעלה (ספ"כ).

14א. נוסף על האמור בסעיפים 13 ו-14 לעיל, להעלאה בדרגה לאחר המוות, יידרש אישור של בעל הסמכות

לאישור מינוי, כמפורט בנספחים א' ו-ב' להפ"ע 3.0228 – "הקצונה בצה"ל – עקרונות קידום ומינוי – בשירות הסדיר ובשירות המילואים".

נוהל הודעה על אישור העלאה בדרגה

15. אישר הגורם המוסמך את ההעלאה בדרגה, יעביר רע"ן הנפגעים מכתב באמצעות הדוא"ל לגופים האלה:

- א. לשכת ראש אכ"א;
- ב. מפקד הזירה במחלקת הנפגעים שבמרחבו מתגוררת משפחת החלל;
- ג. מפקד יחידת החלל;
- ד. מפקד יחידת האם של החלל (אם היה החלל מסופח ליחידת הדרכה או ליחידה אחרת);
- ה. משרד הביטחון-היחידה להנצחת החייל;
- ו. קצין הנפגעים החטיבתי, קצין הנפגעים החילי או קצין הנפגעים הזרועי;
- ז. המפקדה הממונה על יחידת האם של החלל;
- ח. מפקדת הפיקוד המרחבי, שאליו כפופה יחידת האם של החלל;

- ט. מפקדת קצין החיל הראשי של החלל.
16. בשעת רגיעה ימסרו מפקד הזירה הרלוונטית במחלקת הנפגעים או נציגו למשפחת החלל הודעה על העלאת החלל בדרגה לפני טקס הלוויה, לא יאוחר משבעה ימים ממועד הפטירה. דרישה זו מחייבת את פעולתם הדחופה של המפקדים או הגופים המעורבים האלה: מפקד יחידת החלל, מחלקת הנפגעים-רע"ן הנפגעים, חטיבת הסגל, חטיבת התכנון ומנהל כוח האדם, לשכת ראש אכ"א ומפקד הזירה הרלוונטית במחלקת הנפגעים.
17. מחלקת הנפגעים-רע"ן הנפגעים יכין תעודת העלאה בדרגה ויעבירה לחתימת ראש אכ"א. עם סיום הכנת התעודה, יודיע על כך מייד בטלפון ובדוא"ל למפקד יחידת החלל. מפקד היחידה ימסור את התעודה למשפחת החלל בתוך 30 ימים ממועד הפטירה.
18. כשתהליך אישור הדרגה מחייב בירור נוסף (מעבר לזמן שהוגדר בפקודה זו) עקב חשד לקלון, או נדרשת החלטת ראש אכ"א בעניין – ירכז ענף הנפגעים את כל הרשומות הנדרשות לקבלת ההחלטה (כגון חוות דעת הפצ"ר). החליט ראש אכ"א לאשר את הדרגה, תועבר ההודעה למשפחה.
19. נוסף על האמור בסעיפים 20 ו-21 לעיל, בשעת חירום תימסר ההודעה על העלאה בדרגה למשפחת החלל בתוך 14 ימים מיום הפטירה. הודעה על כך ימסור למשפחת החלל מפקד היחידה או נציגו, האחראים להעביר את תעודת העלאת החלל בדרגה, חתומה בידי ראש אכ"א, בתוך 30 ימים ממועד הכרזת תום שעת החירום.
20. חייל שנשא דרגת ייצוג – העלאתו לדרגה הזוהי לדרגת הייצוג תצוין בקובץ הרישום האישי. הדרגה לא תקובע אלא תזון כדרגת ייצוג ללא תאריך סיום.
21. לא יועלו בדרגה חיילים שנפטרו בנסיבות אלו:
- א. חשד לאובדנות;
- ב. היה המוות בנסיבות שיש עימן קלון, כמפורט בפ"מ 38.0116 "טקס לווייה צבאית או טקס גילוי מצבה".
- ג. כשיש הצדקה שלא להעלות את החלל בדרגה, לאחר קבלת חוות דעתם של רח"ט הסגל – לגבי צוערים, קצינים ונגדים בשירות הסדיר, או של רח"ט התכנון ומנהל כוח האדם לגבי קצינים בשירות המילואים עד דרגת סא"ל (כולל), וחוות דעת הפצ"ר.

חריגים

22. ראש אכ"א מוסמך לאשר העלאה בדרגה לחלל גם אם לא נתמלאו התנאים הקבועים לכך בפקודה זו, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ולאחר שקיבל את חוות דעתם של רמ"ח הנפגעים לגבי חוגר בשירות החובה והמילואים ושל רמ"ח הנפגעים ורח"ט הסגל או רח"ט התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה - לגבי צוער, קצין ונגד, או קצין בשירות מילואים עד דרגת סא"ל (כולל), בהתאמה.
23. כשיש מחלוקת בין עמדת חטיבת הסגל או עמדת חטיבת התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה, לעמדת מחלקת הנפגעים בעניין ההעלאה בדרגה של קצין ונגד, או של קצין במילואים, בהתאמה, תועלה ההחלטה לראש אכ"א. באחר יות רמ"ח הנפגעים להעלות את הנושא להחלטת ראש אכ"א, תוך ציון עמדתה של חטיבת הסגל או חטיבת התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה. את החלטת ראש אכ"א יעביר רמ"ח הנפגעים לחטיבת הסגל או לחטיבת התכנון ומנהל כוח האדם, בהתאמה.

נוהל בשעת חירום

24. העקרונות להעלאת חלל בדרגה לאחר המוות בשעת חירום יהיו כבשעת רגיעה, וכמפורט בפקודה זו.

פיקוח

25. הזנת הדרגה ושמירת המסמכים הקשורים להזנתה – יטפל בהן ענף הנפגעים ויישמרו בתיק החלל. התיק יימצא בענף הנפגעים או בארכיון צה"ל.
26. מחלקת הנפגעים-רע"ן הנפגעים אחראי לביצוע האמור בפקודה זו, ויוודא כי כל הנוגעים בדבר יפעלו בהתאם לה.

תיקון נספחים

27. הנספחים בפקודה זו יתוקנו בהליך לתיקון נספח במפורט בהפ"ע 1.0102 – "תהליך העדכון של פקודות מהחייבות את כלל הצבא", על-ידי ראש אכ"א, לאחר אישור מפצ"ר-יעח"ק, אג"ת-הממונה על פקודות הצבא ואמ"ן מחב"ם.

נספח א' – העלאת בדרגה לצוערים שיצאו להכשרה כחיילים

מס"ד	האוכלוסייה (ביציאה לקורס קצינים)	השלב בהכשרה לקצונה	יועלה לאחר המוות לדרגה
1	חייל בשירות החובה שאינו נמנה עם האוכלוסיות המפורטות בסעיפים 6-3 בטבלה זו	בכל שלב במהלך קורס הקצינים, בהשלמה החילית או בזמן ההמתנה בין קורס הקצינים להשלמה החילית	סג"ם
2	חייל בקורס הכנה לקצונה או בקורס ייעודי טרום הכניסה לקורס הקצינים בבה"ד 1	הוא נחשב לחוגר ויטופל בהתאם לנוהל העלאת בדרגה לחוגרים (סעיף 8 ג-ד לפקודה זו)	
3	לוחם בשירות החובה שהיה אמור להשלים 37 חודשי שירות בסיום קורס הקצינים (ההשלמה החילית)	בכל שלב במהלך קורס הקצינים, בהשלמה החילית או בזמן ההמתנה בין קורס הקצינים להשלמה החילית	סגן
4	עוזב לחימה היה אמור להשלים 40 חודשי שירות בסיום קורס הקצינים (ההשלמה החילית)	בכל שלב במהלך קורס הקצינים, בהשלמה החילית או בזמן ההמתנה בין קורס הקצינים להשלמה החילית	סגן
5	פרח טיס	עד חצי שנה	נחשב לחוגר ויטופל בהתאם לנוהל העלאת בדרגה לחוגרים (סעיף 8 ג-ד לפקודה זו)
		חצי שנה עד שנתיים וחצי (כולל אקדמיה)	סג"ם
		שנתיים וחצי עד שלוש שנים	סגן
6	חובלים	מתחילת הטירונות ועד לסיום השלב הבסיסי	נחשב לחוגר ויטופל בהתאם לנוהל העלאת בדרגה לחוגרים (סעיף 8 ג-ד לפקודה זו)
		מתחילת השלב המתקדם ועד סיום השלב הייעוד	סגן משנה
7	חניך בתוכנית "ארז" בזרוע היבשה	מתחילת הקד"ץ ועד סיום שלב אימון מתקדם מיוחדות	נחשב לחוגר ויטופל בהתאם לנוהל העלאת בדרגה לחוגרים (סעיף 8 ג-ד לפקודה זו)

בלמ"ס

פקודת מטכ"ל 38.0124 – "העלאת חלל בדרגה לאחר מותו, בשעת רגיעה ובשעת חירום"

סגן משנה	משלב קומנדו בסיסי+מ"כים ועד סיום שלב אקדמיה והכשרות מתקדמות		
----------	--	--	--

בלמ"ס

פקודת מטכ"ל 38.0124 – "העלאת חלל בדרגה לאחר מותו, בשעת רגיעה ובשעת חירום"

נספח ב' עורכן ביום 21 בינואר 2026

נספח ב' - העלאה בדרגה לצוערים שיצאו להכשרה בהיותם נגדים בשירות קבע

הדרגה בעת קליטה בבה"ד 1	סה"כ הפז"ם בדרגת הנגד	יועלה לאחר המוות לדרגה
רס"ל או רס"ר		סגן
רס"ם ומעלה		סרן

נספח ג'

מקצוע לוחם מיוחד (מקצועות לחימה בקבוצת שכר 8) המוכרים כנגדים לוחמים מיוחדים

שם מקצוע	מקצוע
צולל מקצועי	159
סייר לוחם	410
מש"ק צלפים	417
מש"ק סייר "מגלן"	442
סייר מכוון	473
לוחם "דובדבן"	477
מדריך לוט"ר	547
לוחם ייעוד "דובדבן"	712
סייר לוחם ייעודי	776
מדריך לוחם כלבן	787
מש"ק לוחמה זעירה	999
לוחם אתגרים	1113
לוחם אמש"ט	1114
לוחם "אגוז"	1188
לוחם יהל"ם	1314
טכנאי מגנ"ץ	1413
טכנאי מפעיל בנ"ץ	1414
טכנאי מפעיל קשר בצוללת	1415
טכנאי מפעיל אלט"ם	1416
לוחם חילוץ	1504
צולל לוחם	1529
לוחם סיוע מבצעי	1583
חשמלאי ימי צוללות	1910
מכונאי ימי צוללות	1911
לוחם קומנדו	788
טכנאי בקרה "דולפין"	1916
נגד לוחם המשרת בשייטת 3 או ביחידות המשנה לה	.